No. 1168 Zaterdag 19 Mei 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 18 Mei.

HET VERVAL VAN CURAÇAO.

Neerlandia staat onder redactie van het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond. Het redactioneel artikel *Storm*, voorkomende in het laatst verschenen April-nummer wordt dus gedekt door de verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur.

Wij moeten hier echter iets aan toe voegen. Dit artikel geeft wel het gevoelen weder van het Bestuur over den „storm," welke hier heeft gewoed om het opnemen in ons eigen orgaan van het het stuk „*Het verval van Curaçao*," maar het Bestuur wilde in *Storm* geen antwoord geven op ons protest.

Uit een particuliere bron is ons bekend, dat het Hoofdbestuur over het officieele antwoord nog beslissen moest; het Groepsbestuur heeft nog geen schrijven ontvangen. Wij weten derhalve nog niet, of alle leden van het Hoofdbestuur reeds inzage hebben genomen van alles wat tegen het artikel „*Het verval van Curaçao*" geschreven en gesproken werd, en kunnen niet besluiten, dat de eindbeslissing overeen zal komen, met wat *Neerlandia* nu te lezen gaf. En dat dit niet het geval zal wezen, willen wij oprecht hopen, opdat het Algemeen Nederlandsch Verbond kunne voortbestaan in onze Kolonie.

Het artikel „*Storm*" zal wel door eenieder gelezen zijn, wij rekenen ons daarom ontslagen van den plicht het aan onze lezers bekend te maken, en zullen, waar noodig, slechts eenige korte aanhalingen doen.

De aanhef bewijst reeds, dat het Hoofdbestuur zich al een heel zonderling oordeel had gevormd over den indruk welke „*Het verval van Curaçao*" hier noodzakelijk maken moest.

Regen en wind had men wel verwacht, maar op storm had men niet gerekend.

En die storm, welke op eenmaal losbarstte, wordt nog heel nuchter een „storm van verbazing" genoemd. Van *verbazing?* Zeker; maar vooral van diep gevoelde *verontwaardiging*.

Kan het ons dan slechts verbazen, dat het Hoofdbestuur in ons eigen orgaan opneemt een grievende beleediging, welke zonder zweem van bewijs den Curaçaoschen leden van het Verbond naar het hoofd werd geslingerd?

Moest het Hoofdbestuur dan niet voelen, dat wij ons gekrenkt en gegriefd zouden achten, als er werd gezegd:

„Onze kolonie Curaçao, een Nederlandsche kolonie, hecht niet veel aan dat woord „Nederlandsche." Iedere Curaçaoënaar, en zeker iedere Curaçaosche, beschouwt zich niet als behoorende bij Nederland."

Neen, nog sterker! „Wij „minachten en haten" de Nederlanders. En tot goed begrip werd hieraan toegevoegd:

„Gehaat is hier niet te hard gezegd." En als bewijs: „Wie hoorde ooit een recht geaard Curaçaoënaar gunstig over den Nederlander oordeelen?"

Het Bestuur van het A. N. V. had toch de bewijzen in handen, dat deze beschuldiging zeker onwaar is. Zoodra Luitenant SNIJDERS begon te ijveren voor het Verbond, vond Z. W. E. G. overal een warm onthaal. Wij gelooven niet, dat het Verbond ergens ter wereld zoo snel opkwam, groeide en vruchtbaar werkte, als op Curaçao. Kon dat samengaan met haat tegen en minachting van Nederland?

Maar wij willen niet eens beproeven Curaçao te verdedigen tegen den laffen aanval van een onbekende, maar zullen in het kort duidelijk maken, dat wij ons grof beleedigd gevoelen door hem. Daar schijnt het Bestuur nog maar niets van te voelen.

Van de „Curaçaosche" wordt gezegd:

„Zij moge den Hollander als echtgenoot verkiezen voor zich of hare dochters boven den Curaçaoënaar, *doch dit dan slechts voor de kans* eens meer van de wereld te kunnen zien?"

Merkwaardig is haar sterk vooroordeel tegen den kleurling, dien zij in dat opzicht lager stelt dan den blanke *al gaat zij in den huiselijken kring met den zwarte vaak wat te veel maatjes-gelijk om.*"

Dergelijke zinsneden had *Neerlandia* nooit op mogen nemen. Hoe is het mogelijk, dat het Bestuur geen storm verwachtte na het afdrukken daarvan!

Het stuit ons tegen de borst nog meerdere onkieschheden, walgelijk plat beschreven, aan te halen, maar het Bestuur zal toch wel voelen, dat wij door een dergelijke typeering, niet van de diepst gezonkenen, maar van geheel ons volk, ons diep beleedigd moesten gevoelen.

En dat standpunt van beschaving, dus toch geen standpunt om zich op „te beroemen" is te danken aan de R. K. Geestelijkheid, die sedert de Europeesche macht hier gevestigd is, zorg gedragen heeft (en spottend worden nu twee woorden gecursiveerd) voor de *opleiding* en de *ontwikkeling* van ⅞ der bevolking. De R. K. Geestelijkheid heeft *nooit iets gedaan* om de slechte eigenschappen van het volk uit te roeien."

Is dit alles soms niet grievend beleedigend?

Hoe kon toch het Hoofdbestuur verklaren:

„Overwegingen buiten Curaçao om hebben de Redactie doen besluiten, niet dat de schrijver van „Het verval van Curaçao" *gelijk* had,—dat blijke al of niet uit de wederzijdsche besprekingen — maar dat zijn opmerkingen in *algemeenen* zin begrijpelijk waren."

De Redactie loochent hiermede alles, wat tot dusverre over Curaçao geschreven werd. Alleen uit hetgeen nu besproken zal worden moet de waarheid blijken. Tot dusverre zijn de opmerkingen, voorkomende in „Het verval van Curaçao" in *algemeenen* zin begrijpelijk en, zoo wij ze niet weerleggen, veronderstelt het Bestuur, dat de schrijver *gelijk* heeft.

De vroegere stukken van HAMELBERG en het Curaçao-nummer zijn vrijwel één. „Maar werden geschreven door mannen op het eiland zelf wonende." Hiermede schijnt de Redactie die stukken minder waardig te keuren.

Wat wij niet erg begrijpelijk vinden. Men moet een zaak toch kennen om er over te kunnen oordeelen. Zal men dan beter over Curaçao schrijven, als men in Nederland zit en onze toestanden maar vluchtig kon opnemen en niet zoo medeleven met Curaçao, als de Curaçaoënaar zelf?

„Maar de vonken der waarheid tintelen niet dan na botsing, en botsing was er nooit geweest. Die (botsing), de tegenspraak is er thans" De Redactie heeft die botsing niet gezocht maar toegelaten, en zij hoopt, dat het strekken zal tot opbloei van Curaçao.

Het was een botsing, een geweldige botsing, die ons dreigde te vermorzelen! Of dit de ware manier is om de vonken der waarheid te laten tintelen?

Eerlijke, beschaafde kritiek wordt hier niet gevreesd en zoude ook zeker beantwoord zijn. Maar „Het Verval van Curaçao" doet meer dan

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Peinzensmoede.
Denkensmoede.
Desperaat!

Geen stof, waar ik 't oog ook wend, voor Amigoe-copie.
Ineens 'n lichtstraal!
'n Vriendenhand typewritert:
„Stuur me je Kinderrampen."
Zoo is de titel van 'n stuk, dat mij uit de pen vloeide, toen nog slechts 'n weinig dons mijn bovenlip zwartte.
„Stuur mij je Kinderrampen."
En met deez' mail gaan ze in zee.
't Is uit de oude doos, daarom roep ik de clementie in van mijn geachte lezers.
Der jeugd wordt veel vergeven.
Vooruit dan maar!

KINDERRAMPEN.

In vijftig jaren kan veel veranderen. Wie hier aan twijfelen mocht le ze eens met aandacht een achttal pagina's uit de populaire „Camera obscura" waarin Hildebrand onvervaard den handschoen opneemt voor het jonge volkje en met weergaloos talent de thesis verdedigt, dat de lieve jeugd maar al te dikwijls gebukt gaat onder rampen, die door de volwassenen wat al te gering geschat worden. Ik doel op zijn diepgevoeld en meesterlijk gestijleerd „Kinderrampen." Verre van mij te vermeten het minste op de altijd nieuwe, altijd treffende regelen van dien grooten kindervriend af te dingen, geloof ik toch, dat als de nu reeds grijze Hildebrand lust gevoelde nogmaals in de bres te springen voor de hem zoo dierbare, veel belovende „spes patriae", zijn „Kinderrampen" wel eens zoo uitgebreid, zijn bede om medelijden, om erbarming met de nooit terugkeerende kinderjaren nog dringender zou geweest zijn. Nog eens in vijftig jaren kan veel veranderen, maar helaas ten kwade. De dikwerf schijnbaar kleine kwellingen van onze kleintjes aan te stippen, die in het laatst der 19de eeuw het levenslicht zagen, ziedaar mijn doel. Het zuiver hollandsch standpunt waarop ik mij plaats, zal men mij, hoop ik, niet ten kwade duiden; accidenteel moge het kinderleven met zijn ab- en dependenties een weinig verschillen essentieel, is het overal hetzelfde.

Beginnen wij met het begin. Tien tegen één, als men een huis binnentreedt, waar pas onlangs een kleine wereldburger gearriveerd is, dat men verwelkomd wordt door een snerpend eentoonig zagerig gekraai. Maar ik vraag u in gemoede kan het toch ook anders? In tal van doeken gewikkeld, zoogenaamd ingebakerd, is de kleine kleuter gedwongen bijna onbewegelijk dag in dag uit in zijn wiegje door te brengen. Om zijn kleine longen wat rust te geven en hem meteen een nuttige bezigheid te verschaffen heeft men een lapje met wat beschuit en suiker in zijn mondje gestopt. Een oogenblikje vindt de kleine dat wel aardig, zacht knabbelend vergeet hij zijn ellende; maar spoedig wordt dat bleek gezichtje rood, zijn gebalde vuistjes slaan driftig in het rond, nog een laatste wanhopige poging, en victorie! het dotje ligt naast de wieg op den grond. Het schaap heeft gezegepraald en vol vreugd kraait hij zoo luid victorie, dat de bezorgde moeder of baker fluks komt aangetrippeld en met den uitroep: Ach Heer me tijd! de stumperd heeft zijn dotje verloren! ondanks hevig protest het weder op zijn oude plaats terug bezorgt. Zijn mondje is weer gesnoerd, maar dat hangend lipje bewijst te over, hoe noode hij berust in het op hem gepleegd geweld. Zou dit huiselijk tafereeltje, dat dagelijks minstens tien, twintigmaal voorkomt, te gering, te onnoozel zijn om onder het kader van kinderrampen gerekend te worden?

Een ander beeld rijscht voor mij op en onwillekeurig doet het mij bij den eersten aanblik reeds onaangenaam, onpleizierig aan. Een katoenen gebloemde japon stijf van de stijfsel, een hagelwit schortje, een geplooid cornetje daaronder een welgedaan gelaat, ziedaar de echte Hollandsche baker. Met de opgetuigde baby in haar armen op receptie te zitten, dan met een zekere nonchalance van mevrouwen, en juffrouw's fooien te ontvangen onder het genot van een glaasje anisette en zoute bolletje, ziedaar haar ideaal.

Half ingedommeld bij het wiegje zijn fooien, nieuwitte japonnen, stijf gebakerde kinderen, en stijfgebakerde kinderen, nieuwwitte japonnen, fooien de immer terugkeerende beelden van haar bekrompen gedachtenkring. Wat ik nu eigenlijk tegen de baker heb, de verpersoonlijkte

kritiseeren, het veracht ons werk en beleedigt ons in het heiligste, wat wij bezitten. En thans achten wij ons volstrekt niet verplicht daarop in te gaan en alle beschuldigingen een voor een te weerleggen. Het Hoofdbestuur heeft het recht niet ons daartoe te verplichten op straffe dat het anders den onbekenden schrijver gelijk zal geven en diens oordeel onderschrijven.

Er werd tot dusverre reeds meer dan voldoende geschreven, waarmede deze schrijver lijnrecht in tegenspraak komt.

Deze litteratuur over een Nederlandsche Kolonie zal aan het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond wel volkomen bekend zijn.

Waarom moet de Onbekende nu gelijk hebben, zoo niet het tegendeel van hetgeen deze beweert wordt bewezen, en waarom niet omgekeerd verondersteld, dat het Curaçao–nummer bijv. onze toestanden zuiver weergeeft en hieraan geloof gehecht zoolang het tegenovergestelde niet wordt aangetoond?

De stukken van den heer HAMELBERG zijn bekend aan het Hoofdbestuur en met diens zienswijze komt het Curaçao–nummer overeen, samen gesteld door 8 verschillende personen van de meest uiteenloopende richtingen. Weegt hun aller oordeel dan de beweringen van dien éénen Onbekende niet op?

Het einde van *Storm* is toch wel wat al te kalm bedaard.

„Een beroep op (Curaçao's) oude geestkracht *als* van den ongenoemden schrijver kan zijn vrucht dragen. Heeft deze misgetast, wordt *werkelijk* op het eiland zelf *alles* gedaan, wat *mogelijk* is tot versterking en uitbreiding der stoffelijke en geestelijke welvaart, wat is er dan verloren?" Niets, behalve de eer! zouden wij hierop kunnen antwoorden. Men wekt iemand niet op tot geestkracht door beleedigende vernederingen. Maar genoeg hierover.

Is het niet belachelijk, dat de schrijver eerst dan zal misgetast hebben, zoo hier reeds alles wat mogelijk is gedaan werd!

Waar ter wereld geschiedt dit?

Moet de schrijver dan met alle geweld gered worden?

Goed, dan gaat Curaçao voor het Verbond verloren.

Maar bij wien dan de schuld?

Wij vreezen maar al te zeer, dat het Hoofdbestuur ook dan nog onaandoenlijk zal blijven.

Storm besluit met:

„Zoo verontrustte zich niemand over den storm die is opgestoken. Als hij heeft uitgewoed, zal men dankbaar zijn voor den zuiveren dampkring."

SAN FRANCISCO VERWOEST.

Met recht mag het jaar 1906 een rampjaar genoemd worden. Nauwelijks is 't eenige maanden oud, of we hebben achtereenvolgens de vreeselijke rampen te melden: de ontzettende mijnramp te Courrières, de vreeselijke overstroomingen in Zeeland en België, de ramp te Nagold in Wurtemberg, de ramp van den Vesuvius, de twee aardbevingen in enkele weken op Formosa, aardschokken in den Kaukasus, enz. En thans komt bericht van een hevige aardbeving in het Westen van Amerika.

Het Oostelijk gedeelte van San Francisco, waarin verreweg de meeste groote gebouwen gelegen waren, de Chineesche Wijk en hier en daar ook meer westelijk gelegen gedeelten zijn geheel vernield — ineengestort, verbrand, door dynamiet in de lucht gevlogen, één puinhoop. Het Park van de Gouden Poort is het groote kamp, waar thans 300.000 menschen den dag en den nacht doorbrengen in primitieve tenten, beveiligd tegen het vuur of andere hun leven bedreigende gevaren. In dit park hebben zich in de afgeloopen dagen de meest huiveringwekkend woeste en jammerlijke tooneelen afgespeeld, niet minder dan in de stad zelve.

Tienduizende vluchtten naar dat park, om daar koele schaduw en tijdelijke verlichting van de drukkend heete lucht te vinden. Bovendien had zich het gerucht verspreid, dat daar water te krijgen was uit een kunstmatig meer op den berg. Het was modderig, met voeten troebel gemaakt water, maar men dronk het gretig. Huisvaders waadden erin tot aan de knieën, tot zij bij een heldere plaats kwamen, waar zij hun hoeden vulden en aan vrouwen en kinderen flinke teugen te drinken gaven. De tamme eenden in het park werden gevangen en in de open lucht gebraden. Een bakker, die met een handkar vol brood kwam aangereden, hetwelk hij voor twee dollars per brood aan de hongerige menigte te koop bood, werd natuurlijk in een oogwenk, zonder een cent te ontvangen, van zijn brooden ontlast!

Millionairs en behoeftige lieden vochten gelijkelijk om een stuk brood of om een teug water, want er was — er is nog — geen verschil van stand meer te midden van den voor allen gelijken nood. Tienduizenden leden twee dagen lang honger en dorst. Vreeselijke tooneelen werden afgespeeld in de armere wijken, waar duizenden vergeefs trachtten zich een plaatsje te veroveren op een van de veerbooten, teneinde aan de overzijde van de baai een schuilplaats te vinden of de heuvelen te bereiken, waar kampementen waren opgeslagen. Van honger uitgeputte vrouwen en kinderen en mannen, die zich bijna niet meer konden voort sleepen, waren genoodzaakt, om de veerponten te bereiken, een afstand af te leggen van 7 mijlen!

Intusschen ontbrak het niet aan hartverheffende voorbeelden van edelmoedigheid. Zij, die nog betrekkelijk veilig waren, zetten hunne huizen voor de ongelukkige verdrevenen wijd open en deelden met hen ten laatste, wat zij aan voedsel bezaten. Zoo verhaalde een Italiaan, dat hij met 20 anderen een schuilplaats had gevonden in een huis in de deftige Pacific Avenue, waar de huisvrouw, die er niet op was ingericht zooveel personen tegelijk te herbergen, zelfs de gordijnen afnam om aan de armen dekking te verschaffen. 's Ochtends werd alles, wat aan levensmiddelen in huis was te vinden, bijeengezocht om den ongelukkigen een ontbijt te verschaffen, zonder dat de gastvrije huiseigenaars er een oogenblik aan dachten, wat er voor hen wel overbleef om gedurende den dag van te leven. En nog was het ontbijt niet geheel ten einde, of de vlammen had den reeds ook dit huis bereikt en de huiseigenaars waren van huis en dak beroofd, evenals hun gasten van den vorigen nacht!......

Hoe groot het getal is der bij de ramp omgekomenen, blijft nog altijd een raadsel.

Het hoofd der politie moet hebben verklaard, dat hij het aantal der slachtoffers niet hooger raamde dan 250.

Doch een correspondent, die de stad heeft doorkruist, verzekert, dat het absoluut onmogelijk is vooralsnog zelfs maar bij benadering het aantal der slachtoffers aan te geven. Zoo stond er bijv. een pension aan de Zesde en de Missionstreet. Bij den eersten schok stortte het neer en iemand, die met den toestand van het huis van nabij bekend is, verzekerde, dat zich daarin 600 personen bevonden, die allen onder het puin bedolven werden.

„Een reiziger, die uit San Francisco te Oregon is aangekomen, deelt over het door hem in San Francisco beleefde het volgende mede:

„Ik had een kamer op de derde verdieping van het Palace Hotel. Ik ontwaakte, doordat brokken steen op mij neerkwamen.

„De schok kan hoogstens twee minuten hebben geduurd. Het geheele hotel was plotseling in opschudding, de hals waren in een oogenblik vol zenuwachtige menschen. Mannen schreeuwden, vrouwen gilden of begonnen te bidden, maar geen van hen besefte recht, wat er eigenlijk gaande was. De meesten pakten inderhaast wat kleederen bijeen en begaven zich naar de Marktstraat.

„Bij troepen vlogen de verschrikte gasten uit het Palace en het Grand Hotel naar buiten en daar stonden ze nu als schapen, die niet weten welken weg ze uit willen. Ik bleef een uur in de nabijheid. In alle richtingen zag ik het branden en elke minuut stortte een huis in."

Tot de vernielde schatten behoort ook de beroemde bibliotheek van Sutro. Adolf Sutro, die een fortuin in de mijnen verdiend had, had tot voornaamste liebhebberij het verzamelen van oude boeken, en had 225,000 deelen bijeengebracht, waar onder een ontzaglijke verzameling Beiersche kloosterhandschriften en stukken betreffende de zending in Californië, een volledige verzameling folianten van Shakespeare, een mooie hoeveelheid drukken van Guttenberg en Caxton, zeldzame Hebreeuwsche rollen en Fransche en Engelsche kranten uit de achttiende en het begin van de negentiende eeuw.

De gifter voor de geteisterde stad San Francisco en omstreken blijven

---

goedheid, zooals velen meenen, ziehier: Primo het onverantwoordelijk schermen met de zoogenaamde bakerspelden waardoor over menige huilpartij een helder licht geworpen wordt; dan het, eindeloos geproef van den zoeten havermout voor het haar toevertrouwde wicht, en eindelijk het onmenschelijk keeren, draaien en wenden, waarbij de kleine meer als postpakket dan als redelijk wezen behandeld wordt. Dat alles druischt tegen mijn gemoed in, en het is mij steeds een raadsel met welk recht zij zich uitdrukkingen als barbaar en onmensch tegen de respectieve vaders veroorloven, die als zij met moederlijke zachtheid het kindje eens in hun armen willen nemen, het, louter per abuis, onderste boven door de kamer dragen.

De dupe van dit alles is echter steeds de kleine schreeuwerd? Ik zou hier gevoegelijk nog kunnen bijvoegen het onwelluidende met alle regelen der kunst spottende wiegegezang, wat wel is waar van een vrouw op zulk een leeftijd niet anders verwacht kan worden, maar waardoor toch alle muzikale aanleg in haar geboorte verstikt wordt, en het kind eenmaal groot geworden verstoken blijft van al het genot wat oude en nieuwe muziek het ooit zal kunnen aanbieden. Dat onophoudelijk schommelen met de wieg moet ook een te veel gering geschatte kwelling zijn. Heeft de baker het roer in handen het mag dragelijk heeten, maar o wee, als de zorg daarvoor aan een ouder broertje wordt toevertrouwd. In het begin vindt hij het wel aardig, maar de baker blijft zoo verschrikkelijk lang weg, en de wieg staat zoo ver van het raam, en op straat hoort hij zooveel jongens schreeuwen en zooveel honden blaffen, dat spoedig raad geschaft wordt. Een eind touw is spoedig gevonden, en daar begint het lieve leventje. Eerst trekt hij (het is weer een variatie) zachtjes en geleidelijk, maar het gewoel op straat neemt allengs geheel zijn aandacht in beslag. En nu volgt er een hortend en stootend geruk en getrek, dat de wieg als een bootje op woelige baren doet slingeren. Het „slaap of geen slaap, slapen moet ge" dat het wiegen schijnt te be doelen is niet bereikt, maar het ventje geheel buiten adem is doodstil, want het weet maar al te goed dat bij den minsten kik het touw weer in beweging zal komen en de luchtreis weer een aanvang nemen zal. Is het niet natuurlijk dat ik, begaan met het lot der arme kleinen van blijdschap opsprong, toen de blijde mare mij gewerd, dat er veiligheidsbakerspelden waren uitgevonden en dat de heeren doctoren eenstemmig verklaard hadden, dat het wiegen zeer nadeelig voor de kinderen moest geoordeeld worden. Nu zullen er tenminste in het vervolg op de lijst der kinderrampen, twee plagen kunnen geschrapt worden.

Kleine kinderen worden groot zegt het spreekwoord, zoo ook het bakerkindje. Op een goeden morgen vinden wij baker en kind een verdieping hooger, op de kinderkamer, de eerste geheel reisvaardig en smeltend in tranen, de tweede natuurlijk door die vreemde omgeving luidkeels schreeuwend.

Het scheiden valt haar bang maar het moet, en nog eens „Dag schatje" en nog eens omgekeken, en de goede ziel voor wie ik nu bepaald meer respect begin te krijgen—gaat snikken de trap af de straat op en volgt langzaam op de kleine steentjes den besteller die op de groote steenen piepend haar groenen koffer voortkruit. De kleine schijnt te begrijpen, dat een nieuwe levensperiode voor hem aanbreekt, want, onrustig en toch nieuwsgierig staart hij met groote oogen dan weer naar de kindermeid die hier heer en meester is, dan weer naar al die voor hem onbegrijpelijke voorwerpen. Een kachel ingesloten door een hekje waarop voortdurend een of twee doeken en sponsen hangen te drogen, 2 ramen, ook veiligheidschalve van hekjes voorzien, waarvoor een paar bloempotten staan te verkwijnen, een jaren geleden geverfde tafel, voorzien van ontelbare melkkringetjes en een mand met kousen, die naar genezing liggen te hunkeren, twee bedjes, twee kasten, de één voor goed en schoenen, de andere volgepropt met speelgoed, een boekenrekje beladen met gehavende en beduimelde prentenboeken en een 10 tal bandjes getiteld: Het Wellevende kind, De brave Hendrik. Voor de kleine jeugd, die nooit schijnen aangeraakt, en eindelijk (want alles te beschrijven is een onmogelijkheid). de toekomstige troon van het nog immer rondglurend wicht, de tafelstoel. Het duurt ook niet lang of de kindermeid, die nu reeds lang genoeg met hem gesold heeft en hem kwijt wil zijn, doet hem, met een handigheid alleen mogelijk door jarenlange practijk en voor het schaap weet, wat er gebeurt, op zijn troongestoelte plaats nemen.

Eerst hevig protest, allengskens slinkt het lipje, eindelijk kraait hij het uit van de pret. Helaas, de kleine weet, voorziet niet, wat tallooze rampen, wat uren van verveling hem die zelfde tafelstoel nog bezorgen zal. 's Morgens nauw ontwaakt en nog maar half opgefrischt door zeep, water en spons, wordt hij aanstonds opgepakt en onmedoogend in zijn tafelstoel gedeponeerd, terwijl hij met leede oogen aan moet zien, hoe zijn oudere broertjes en zusjes nog maar half gekleed ravotten en over den grond rollen, dat het een lust is. Bij helderen zonneschijn een toertje met den kinderwagen, op druilige regenachtige dagen (die in het nattige Holland verreweg met de kroon gaan strijken) een dutje onder de wol, en de rest van den dag is hij veroordeeld te spelen, te eten, te drinken, te lachen, te huilen in zijn verheven onbewegelijken tafelstoel. In het begin kan de stumperd zich gewoonlijk nog al in zijn lot schikken, hij proeft eens van zijn pap, steekt den lepel een paar maal verkeerd in zijn mondje, rammelt en zwaait eens met zijn rammelaar en zit, steeds zwaar redeneerende, met al zijn vingertjes in de pap te wroeten. Maar fluks begint dat tijdverdrijf hem te vervelen en floep! daar vliegt het bordje door de lucht en floep! volgt de lepel en wederom floep! en luid rammelend komt de rammelaar op den kachel te recht. Op dit gerucht komt de kindermeid verontwaardigd toegesneld een stormachtige huilpartij volgt; maar ik vraag u in gemoede of de zwakkere partij hier niet het grootste gelijk van de wereld heeft?

(*Wordt vervolgd.*)

toevloeien van alle kanten met honderdduizenden dollars. Te New-York was inderhaast bijna twee millioen gulden ingezameld! Door president Roosevelt is aan het Congres een boodschap gezonden, waarbij hij aanbeveelt op de begrooting een additioneelen post te brengen van 1,500,000 dollars ter ondersteuning van de noodlijdenden, en de Minister van Handel en Nijverheid voegde er een rapport bij, waarin wordt verklaard, dat deze ramp de verschrikkelijkste is, die ooit in de geschiedenis van Amerika is voorgekomen. Doch uit den vreemde zal door de Regeering geen geld aangenomen.

Het is aan de Zuid-Pacific Spoorwegmaatschappij voor het eerst sinds de aardbeving gelukt een trein naar San Francisco te laten loopen langs de kustlijn van Los Angeles en San José. De treinen loopen thans weder betrekkelijk regelmatig en een talrijke ploeg arbeiders is druk bezig de lijn te herstellen, zoodat de hoop wordt gekoesterd, dat ze spoedig geheel en al in orde zal zijn. Nu de paniek geëindigd en de ramp eenigszins te overzien is, beginnen de financiers en grootaannemers van bouwwerken te New-York reeds van gedachte te wisselen over San Francisco's toekomst. Zij hebben bereids vertegenwoordigers uitgezonden, om de bouwruïnen te onderzoeken en na te gaan, hoe de verschillende bouwwijzen aan de uitwerking van de aardbeving hebben weerstaan.

De algemeene opvatting is, dat te San Francisco de nieuwe gebouwen zullen worden opgetrokken om een ijzer geraamte heen met stevig verankerde muren.

Ook is het niet onmogelijk, dat de ramp een wijziging brengt in de plannen voor het Panama-kanaal, waarbij, naar men weet, de strijd liep over de vraag of een sluizenkanaal ofwel een niveaukanaal zou worden aangelegd. De voorstanders van een niveaukanaal meenen thans het pleit te hebben gewonnen, vooral ook, omdat, toen indertijd generaal George B. Davis, een pleidooi houdende voor het sluizenkanaal, op de vraag hoe hij in deze dacht over het gevaar van aardbevingen, den toestand aan de landengte van Panama van denzelfden aard achtte als dien in de omgeving van San Francisco.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

✠ Woensdagavond even na tienen is in het St. Elizabeths-gasthuis zacht en kalm, bijna onmerkbaar voor de omstanders, de Eerwaarde Zuster Beatrix naar een beter leven overgegaan.

Petronella Oomen werd den 16den November 1831 te Oosterhout (N. Br.) geboren en nam den kloostersluier aan in het Gasthuis te Breda den 29sten Mei, waar zij ook den 3den Juni 1858 hare religieuze geloften aflegde. Den 21sten November 1864, na een reis van 100 dagen, kwam Zr. Beatrix op Curaçao, waar zij zich met hart en ziel aan de verpleging onzer zieken wijdde. Eerst in het Gasthuis werkzaam, werd haar spoedig de verpleging der krankzinnigen opgedragen, totdat deze harde arbeid voor haar leeftijd te zwaar werd, en zij gedurende de laatste 2 jaren de verzorging der oude vrouwen op zich nam.

Ofschoon in haar 75sten levensjaar heeft zij, tot zij niet meer kon en en het werken haar onmogelijk werd, trouw en met een blijmoedig hart hare plichten vervuld. En gedurende de weinige weken, dat zij op hare beurt verpleging noodig had, vermeed zij alles wat anderen last kon veroorzaken.

Bij hare begrafenis, toen van alle kanten bloemen en kransen naar het kerkhof werden gedragen, bleek wel hoezeer Zr. Beatrix bemind was en geacht. En wie herinnert zich eigenlijk nog den zwaren arbeid door haar verricht in de eerste jaren, dat de zieken- en krankzinnigenverpleging aan de Eerw. Zusters werd toevertrouwd.

De goede God, naar wij vertrouwen, zal reeds deze verdienstvolle opofferingen ruim en overvloedig beloond hebben.

R. I. P.

***

Woensdag jl. had in de kerk van den H. Franciscus te Aruba de laatste plechtige uitvaart plaats voor de rust der ziel van den Zeereerw. Pater Aloysius Helling, gewezen pastoor var Savaneta. Met deze treurige plechtigheid hebben de vier parochiën met de grootste piëteit de nagedachtenis van hun dierbaren overledene geëerd en getoond dankbaar te zijn aan hun priesters, aan wie zij na God den grootsten zegen verschuldigd zijn. Niet alleen was bij iedere plechtigheid de kerk vol met geloovigen, maar honderden naderden onder het H. Misoffer tot de H. Tafel, om zoodoende hun smeekingen voor de zielerust van hun weldoener en pastoor met die der vier geestelijken aan het altaar te vereenigen en krachtiger te doen zijn voor den troon van God.

Havennieuws.

Van 1 — 16 Mei liepen onze haven binnen:

Stoombooten	17	
Goeletten	23	
Bijlanders	11	
Brik	1	
Totaal	52	schepen.

***

H. M. *Kortenaer* is Maandag naar Aruba vertrokken en Donderdag hier teruggekeerd.

***

Dinsdag was de stroom zoo krachtig, dat de lange fransche boot *Saint Germain* bij het binnenloopen geheel scheef in de haven kwam te liggen, zoodat de achtersteven groot gevaar liep tegen de brug en de voorsteven tegen een schoener aan te loopen. Met groot geschreeuw trachtte men zeker dit gevaar te bezweren, maar reeds liet de boot de ankers vallen, zoodat er geen aanvaring plaats had. Jammer, dat een anker groote schade toebracht aan de onderzeesche waterleiding en de kabel der electrische geleiding.

Overstrooming.

Op vereerend verzoek deelen wij mede, dat de heeren M. E. Curiel, R. S. de Lannoy, J. B. Gravenhorst, C. E. Leon, Moses S. L. Maduro, E. M. Penso, J. W. J. van der Linde Schotborgh en G. A. Winkel zich in commissie hebben vereenigd om gelden in te zamelen langs de huizen der ingezetenen ten bate van de slachtoffers der overstroomingen in Nederland.

Verslag der „Cur. Maatschappij."

In dank ontvingen wij het jaarlijksch verslag van de „Curaçaosche Maatschappij tot Bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning en Visscherij" over het jaar 1905.

Het Bestuur hield 23 malen vergadering.

Het stelde o. a. een onderzoek in naar de handelswaarde onzer verschillende pitasoorten. Verschillende monsters werden te New-York onderzocht, ook vezel en touw door den Gezaghebber van Bonaire gezonden.

De slotsom is, dat naast meerdere inferieure soorten toch ook op Bonaire en Curaçao sommige vrij goede pitasoorten voorkomen, maar te weinig om er eenigen handelsafzet van beteekenis mede te verkrijgen.

Als er derhalve sisal moest worden ingevoerd om de cultuur mogelijk en loonend te maken, was het natuurlijk het meest praktische de beste soort te laten uitkomen. Maar vanwaar de noodige hoeveelheid verkregen?

Venezuela voert vezel uit naar Amerika, 't Bestuur kwam in 't bezit van een baal dezer pitavezel, maar zij bleek niet zoo goed te wezen als de echte sisal en op de markt lageren prijs te maken.

Toen werd er gecorrespondeerd met den Consul-Generaal der Nederlanden in Mexico, die uitvoerig antwoordde en zich zeer hulpvaardig betoonde.

Een verzoek aan den Gouverneur om van Gouvernementswege kosteloos sisalplantjes aan de Planters te verstrekken werd op ongunstig advies van den Inspecteur v. d. Landbouw niet ingewilligd, evenmin als het verzoek een meerjarig crediet te verleenen aan die planters, die de sisalcultuur wilden beproeven, als zij van Gouvernementswege plantjes zouden bekomen hebben.

Het Koloniaal Bestuur was der Maatschappij in zooverre terwille, dat het den prijs van Gouvernementswege te leveren plantjes op 75 ct. per 100 stuks stelde en de levering opdroeg aan den Cultuurtuin op Suriname.

Voorloopig werden 20,000 plantjes ontvangen en uitgedeeld op Curaçao en Bonaire.

Zaaizaden werden door de leden onderling aangekocht en Ricinuszaad kosteloos verstrekt.

Voor proefveld werd een plaats uitgekozen, welke in ligging en bodemgesteldheid overeenkomt met den gemiddelden aard van den Curaçaoschen bouwgrond. Met opzet werd geen beter stuk gronds gekozen, omdat men allereerst proeven wilden nemen met cultures geschikt voor het droge klimaat van Curaçao. Van het Gouvernement werd bereids de toezegging ontvangen voor den aanleg van eenige dammen.

Uit de proeven aldaar genomen, mag men reeds met voldoende zekerheid afleiden, dat in droge jaren de gewone kleine Mais het best geschikt is voor onzen bodem en ons klimaat.

Ook verdient opmerking, dat grondbewerking aldaar de rupsenplaag wel niet schijnt verminderd te hebben, maar zeer zeker het vochthoudend vermogen van den bodem heeft vergroot.

Uitstekende resultaten zijn verkregen in zake veredeling onzer geiten door het laten uitkomen van bokken en geiten uit Teneriffe. De aavragen der leden om fokbokken en geiten in bruikleen te mogen hebben, kwamen veelvuldig in, meermalen kon aan dat verzoek zelfs niet voldaan worden, omdat de voorraad nog te klein is.

Wederom werden nieuwe bokken en geiten aangekocht. Ook zal men proeven gaan nemen tot veredeling der ezelfokkerij.

De boekerij der Maatschappij wordt thans meer gebruikt dan vroeger, omdat de leden de boeken nu aan huis kunnen ontvangen. Nieuwe tijdschriften en boeken werden aangekocht en een lijst dezer werken toegevoegd aan het jaarverslag.

Van het verslag over de hoedenindustrie willen wij alleen dit nog releveeren, dat het Verslag getuigt, dat de animo onder de lagere bevolking om van deze nieuwe gelegenheid tot verbetering van haar bestaan gebruik te maken groot is.

Opgemerkt dient te worden, dat de Mij. tegen iets lager dan den kostenden prijs stroo verstrekt aan de leerlingen van den Cursus. Het Gouvernement heeft daarvoor een extra crediet toegestaan. De opbrengst der hoeden komt geheel aan de vlechtsters. De Mij. wenscht en heeft geen enkel voordeel, integendeel, want zij betaalt aan de onderwijzeressen ƒ3 per dag. 't Plan bestaat nog meerdere cursussen te openen in de buitendistricten.

Ook van Bonaire is reeds bij het Bestuur eene aanvrage ingekomen om de Commissie, welke zich aldaar gevormd heeft, bij te willen staan in het bevorderen van het vlechten der fijnere hoeden. Het Bestuur heeft deze Commissie bereids een subsidie van f 150 toegezegd en verder alle hulp en steun beloofd. Zoo mogelijk zal een der beste leerlingen worden aangezocht om naar Bonaire te gaan, ten einde aldaar onderwijs in het vlechten te verstrekken.

Gebrek aan plaats verhindert ons nog meer uit dit belangrijk verslag over te nemen, maar wij raden allen niet-leden ernstig aan, dit Verslag aan een der leden te vragen en in zijn geheel te doorlezen, misschien wordt bij daardoor opgewekt lid te worden en aldus de Maatschappij en haar nuttig werk een weinig te steunen.

De Jaarlijksche Vergadering.

Ditmaal was de heer Gouverneur verhinderd deze vergadering der „Cur. Maatij." bij te te wonen, ± 25 leden waren opgekomen. De heer H. J. C. Cohen Henriquez werd met 19 stemmen als bestuurslid herkozen. Een commissie tot onderzoek der Rekening en Verantwoording over de uitgaven in 1905 en der Begrooting voor 1907 werd benoemd.

Na de zeer onderhoudende en leerzame inleiding van den heer G. B. Dussel over Grondbewerking en Bemesting ontspon zich een geanimeerde discussie tusschen verschillende heeren.

Bij de bespreking van de geitenhouderij in verband met de divi-divi-cultuur werd het Bestuur gevraagd aan het Gouvernement te verzoeken om 1° bij het uitgeven van kleine grondjes, waarop het houden van eenige geiten onmogelijk is, daartoe ook geen verlof te geven en 2°. de bepalingen omtrent het schutten van vee zoodanig te wijzigen, dat eenige vergoeding wordt gegeven aan die personen, die de beesten opvangen en naar de schutkooi brengen.

Bij de Rondvraag kwam de hoedenindustrie ter sprake en werd het Bestuur gemachtigd deze industrie zooveel mogelijk te bevorderen. Tevens werd verzocht pogingen in het werd te stellen bij het Gouvernement om in staat gesteld te worden een bekwame hoedenvlechtster uit Suaza over te laten komen om hier onderricht te geven. De Voorzitter, de heer CHAPMAN, verklaarde hierop, dat de Gouverneur zich herhaaldelijk bereid had verklaard de ontwikkeling dezer industrie geldelijk te ondersteunen. Men had dus gegronde hoop, dat men bij zijn aanvrage om steun ook succes zoude hebben. Hetgeen wij van harte hopen.

Een belangrijke ontdekking!

Op Curaçao groeit een palmsoort, waarvan in Oost-Indië hoeden worden gevlochten. Door tusschenkomst van onzen landbouwkundige is bereids een hoed uit Oost-Indië ontvangen. Die hoed is zeer licht, en grof gevlochten met enkelen slag, en niet dubbel zooals de Curaçaosche hoed, en kan dus veel gauwer worden afgewerkt. Deze hoeden heeten *Pandan*–hoeden naar de palm Pandanpalm, die hier voorkomt als sierplant, de zoogenaamte *cinta*.

Deze *cinta*, zooals bekend is, heeft zeer weinig water noodig. Er moet nu eerst onderzocht worden, hoe de linten dezer palm bereid moeten worden om het zacht glanzend donker gele stroo der Pandanhoeden te verkrijgen, en verder zal deze soort aangekweekt moeten worden en misschien een weinig veredeld.

Nieuwe verlichting.

Gisteravond brandde voor het eerst aan weerskanten der haven op den hoek van het Water- en het Riffort een groen electrisch licht om het binnenkomen en uitgaan van schepen des avonds en des nachts te vergemakkelijken.

Een verrassing.

Wel had *De Curaçaosche Courant* aangekondigd eerlang de Notulen der begrootingsvergadering uit te zullen geven, maar wij hadden niet kunnen denken, dat dit zoo handig en netjes zou geschieden, op afzonderlijke folio–bladen. Zou dit het begin zijn van een geregelde uitgave van *Handelingen* van den Kolonialen Raad?

Aloe.

Aruba gaat een goed jaartje te gemoet, de aloëprijzen zijn van 6 tot 14 á 16 centen gestegen.

Regen.

Een paar buitjes hebben ons toch weer eens wat water laten zien. Op Rincon op Bonaire viel ll. Maandag zelfs een hoeveelheid van 14 m. M

Buitenland.

FRANKRIJK.

De stakingsbeweging in het Noorden wordt een revolutie gelijk! Te Rijssel, waar een ernstige botsing plaats had tusschen dragonders en stakers, waren de troepen zelf genoodzaakt een carré te formeeren. Dat wil wat zeggen! De troep werd met allerlei projectielen bestookt, waardoor een soldaat doodelijk getroffen neerstortte. Twee paarden kwamen zonder ruiter terug, terwijl men niet weet, waar die twee manschappen zich bevinden.

Te Avion heeft een bende stakers het huis van Longoré, ingenieur van schacht 4 van de mijnen van Liévin, aangevallen. Al de ruiten in den voorgevel waren in een ommezien ingeworpen. Toen de gendarmerie kwam aangerend, wierpen de stakers eerst met steenen en namen vervolgens de vlucht onder den roep: „Leve de sociale revolutie!"

De prefect gaf bevel alle samenscholingen, desnoods met het blanke wapen uiteen te drijven, maar geen vuurwapenen te gebruiken. Een uur nadien nadien trachtte men, eveneens te Avion, het huis van den brouwer aan te vallen, maar de bende werd uiteengejaagd, alvorens zij schade kon aanrichten.

Te Sallaumines heeft een bende stakers, 500 man sterk, een detachement gendarmen en dragonders aangevallen en deze moesten met de sabel de onruststokers uiteendrijven. De gendarmen schoten hunne revolvers in de lucht af. Drie gendarmen werwerden licht gewond.

Nabij put 4 werden de dragonders, die de bovenkomende reddingsploeg beschermden tegen de aanrandingen der stakers, ook met steenen aangevallen. Een deel van de bende verschool zich in een herberg en wierp van daar met steenen naar de troeden, waarop de bevelhebber zijne manschappen deed afstijgen en de herberg ontruimen. Verscheidene dragonders en stakers kregen kwetsuren.

Minister Clemenceau heeft te Lens met de vertegenwoordigers van het burgerlijk en het militair gezag ernstige besprekingen gehouden over den toestand. Daarop ging hij naar het hospitaal en was diep bewogen, toen hij bij het bed kwam waarop het lijk van luitenant Lautour lag. „Hij is een slachtoffer van zijn plicht", zeide de minister. Generaal de Boisrouvray, die den minister vergezelde, drukte een kus op het bleeke voorhoofd van den doode en kon zijn tranen niet weerhouden. De teraardebestelling van den luitenant werd door de ministers van oorlog en binnenlandsche zaken bij gewoond.

Er zijn naar het departement Pas-de-Calais nog 400 ruiters en 6150 man voetvolk gezonden, zoodat er nu 17000 soldaten over de heele streek zijn verspreid.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia.
Vertrekt van NEW-YORK	April 28	Mei 5	Mei 12	Mei 19	Mrt. 26	Juni 2
Komt aan te SAN JUAN	Mei 3		17		31	
Vertrekt van "	4		18		Juni 1	
Doet CURAÇAO aan	6		20		3	
Komt aan te LA GUAIRA	7	12	21	26	4	9
Vertrekt van "	9	13	23	27	6	10
Komt aan te PTO. CABELLO	10		24		7	
Vertrekt van "	11		25		8	
Komt aan te CURAÇAO	12	14	26	28	9	11
Vertrekt van "	13	21	27	Juni 4	10	13
Doet LA GUAIRA aan	14		28		11	
" PONCE "						
" SAN JUAN "	16		30		13	
Komt aan te NEW-YORK	21	28	Juni 4	11	18	25

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia
Vertrekt van CURAÇAO	Mei 7	Mei 14	Mei 21	Mei 28	Juni 4	Juni 11
Komt aan te MARACAIBO	8	15	22	29	5	12
Vertrekt van "	11	19	25	Juni 2	8	16
Komt aan te CURAÇAO	12	20	26	3	9	17

Drukker:
ALFREDO F SINTIAGO